

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 10ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1946

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΚΟΥΖΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Τὴν προεδρικὴν ἔδραν κατέλαβεν ὁ πρόεδρος τοῦ παρελθόντος ἔτους κ. Γ. Μπαλῆς καὶ παρέδωκε τὴν προεδρίαν εἰς τὸν κ. Ἀριστ. Κούζην προσφωνήσας αὐτὸν σχετικῶς.

Ὁ κ. Ἀρ. Κούζης ἀναλαβὼν τὴν προεδρίαν ἠὺχαρίστησε τὸν κ. Γ. Μπαλῆν καὶ ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις του διὰ τὸν τρόπον εὐοδώσεως καὶ προαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ προεδρία τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἰς ἣν μὲ ἀνεβίβασεν ἡ εὐμενὴς ψῆφος ὑμῶν, εἶναι δι' ἐμὲ ἐξαίρετος τιμὴ, δι' ἣν πλείστας χάριτας ὀφείλω ὑμῖν, κύριοι Ἀκαδημαῖκοί.

Ἀναμφιβόλως αὕτη φέρει μεθ' ἑαυτῆς καὶ οὐ μικρὰς ὑποχρεώσεις σχετικὰς πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦτο πρὸς ἃς ὅμως μετὰ ὀλιγοτέρου πως ἐνδοιασμοῦ ἀτειρίζω, ἀποβλέπων εἰς τὴν πρόθυμον καὶ ἐνεργὸν συνδρομὴν πάντων ὑμῶν καὶ ἰδιαίτερος τῶν πολυπείρων μελῶν τῆς Συγκλήτου.

Προσωπικῶς ὑπόσχομαι ὅτι θέλω ἀφοσιωθῆ μετὰ ζήλου καὶ ἀνταπαρνήσεως εἰς τὸ καθῆκον, ὅπερ ἀνέλαβον, καὶ θὰ θεωρήσω ἑμαυτὸν εὐτυχῆ, ἂν δυναθῶ νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὰς προσδοκίας ὑμῶν καὶ νὰ συντείνω καὶ ἐγὼ κατὰ δύναμιν εἰς ἐνδόσωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τοῦ τόσῳ γοργῶς ἐπὶ τὰ πρόσω χωροῦντος πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τὴν περαιτέρω ἐν γένει ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν τοῦ Ἑθνους ἡμῶν πρόοδον.

Εἶμαι εὐτυχής, διότι κατὰ τὴν σοφὴν τοῦ Ὄργανισμοῦ διάταξιν, ὁ ἀξιότιμος τέως πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, ἐγκριτος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεώργιος Μπαλῆς, ὁ ἐπιφανὴς τῆς Θέμιδος μύστης, ὁ μετὰ μεγίστης δεξιότητος καὶ ἐπιτυχίας

χειρισθείς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, θέλει παραμείνει ἐν τῇ Συγκλήτῳ παραστάτης ἔμπειρος ἐξόχως κριτικοῦ καὶ πολυσχιδοῦς πνεύματος. Οἱ εὐμενεῖς δὲ ἐμὲ λόγοι του, δι' οὓς ἀπὸ καρδίας τὸν εὐχαριστῶ, θὰ διακεντῶσί με πρὸς φιλοπορίαν καὶ δρᾶσιν.

Βεβαίως, κ. Ἀκαδημαϊκοί, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναμένη τις προγραμματικὰς, οὕτως εἰπεῖν, δηλώσεις διὰ τοσοῦτο βραχυχρόνιον ὑπηρεσίαν, οἷα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας, καὶ δὴ ὑπηρεσίαν ἀσκουμένην ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς Συγκλήτου αὐτῆς. Ἄλλως τε ἐναντιοῦμαι πρὸς τὰς ἐκάστοτε προτεινομένας, ἄνευ τινὸς λίαν ἐπειγούσης ἀνάγκης, μεταβολὰς τῶν ὀρθῶς καὶ σοφῶς παραδοθέντων καὶ τῆς συγχρῆς ἀλλαγῆς τῶν Ὄργανισμῶν. Κλασσικὸν παράδειγμα παρέχεται ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐπανειλημμένων μεταβολῶν τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐτέρου Ἀνωτάτου Ἰδρύματος, χωρὶς ἀπὸ ἐκείνων νὰ προέλθῃ ἐμφανῆς καὶ πραγματικῆ ἢ ἀναμενομένη βελτίωσις καὶ μεταστροφή. Οἱ θεσμοὶ καὶ οἱ Ὄργανισμοὶ ὡς τὰ πολλὰ εἶναι ἄριστοι καὶ βεβαίως ἀλλαγῶν θὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἢ μὴ ἀπόδοσις τοῦ ἀναμενομένου ἀμνητοῦ. Ἐν τῇ ξένῃ ἐν πολλοῖς καὶ ἄνευ Ὄργανισμῶν ἐπετεύχθη νὰ διατηρῆται ἀμειώτως ἢ πρὸς τὰ πρόσω πορεία.

Κατὰ τὴν γνώμην μου καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἡ πιστὴ καὶ ἀκριβὴς τῶν θεσμῶν τήρησις καὶ ἐφαρμογὴ ἀρκεῖ, ὡς ἄλλως ἀριδῆλως ἐδείχθη καὶ ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπιτελεσθέντος ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, ἐφ' οὗ καὶ τῶν θεσμῶν αὐτῆς, δεομένων πάντως ταχείας κωδικοποιήσεως, παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ ἐπὶ μικρὸν νὰ ἀσχοληθῶ.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν παρακάμπτουσα πλείστας δυσχερείας, συνεπλήρωσεν ἤδη βίον εἴκοσι ἐτῶν, εἰσέρχεται δὲ ἐντὸς μικροῦ εἰς τὸ 21ον ἔτος τῆς ὑπάρξεώς της. Κατὰ τὸ σχετικῶς βραχὺ τοῦτο διάστημα κατεδείχθη ἐμφανῶς πόσον πολυτιμοὶ καὶ ἀκριβεῖς εἶναι οἱ θεσμοὶ οἱ διέποντες τὴν λειτουργίαν αὐτῆς καὶ πόσα αὐτῇ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων, μοχθοῦσα καὶ ἀγωνιζομένη, ἐν πολλοῖς ἄνευ ἐπαρκῶν πόρων ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ πρὸς προαγωγὴν τῶν πνευματικῶν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀρετῶν.

Οὕτω κατὰ τὴν λήξασαν εἰκοσαετίαν 1834 ἀνακοινώσεις ἐγένοντο ὑπὸ ἀκαδημαϊκῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων ἐκτὸς τῆς Ἀκαδημίας, ὧν αἱ ἐργασίαι ἐνεκρίθησαν ὑπὸ ἀκαδημαϊκῶν καὶ ἀνεκοινώθησαν ὡς τὰ πολλὰ ὑπ' αὐτῶν. Ἡ δ' ἀμερόληπτος ἐπισκόπησις τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου ἀμνητοῦ, πείθει ἀκραδάντως ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως ἤχθη ἐπὶ τὸν ἀκριβῆ αὐτῆς προσορισμόν, πλείστα ἀποδώσασα, οὐ μόνον ὑπὸ θεωρητικῆν ἔποψιν, ἀλλὰ καὶ πολλὰκις ὑπὸ πρακτικῆν ἐφαρμογὴν ἐπιστημονικῶν δεδομένων.

Ἄλλ' ἢ ἐπιγενομένη πρόοδος δὲν περιορίσθη εἰς τὰς εἰρημένας ἀνακοινώσεις, ἀλλ' ἐπεξετάθη ἐκ παραλλήλου καὶ ἐπὶ ἄλλα θετικὰ καὶ ἀθόρυβα ἔργα, ἀπολαύοντα

κοινῆς ἀναγνωρίσεως, προάγοντα δ' οὐ μικρὸν τὸν μέγαν σκοπὸν, ὃν αὕτη ἐπιδιώκει.

Μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς τούτῳ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν οὐδὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς στυγνῆς Κατοχῆς καθυστέρησε, ἅμα μὲν μετὰ παρηγορίας καὶ μετὰ πολλοῦ θάρρους ὑπεραμυνθεῖσα τῆς θέσεως αὐτῆς ὡς Ἀνωτάτου πνευματικοῦ Ἰδρυμάτος, ἅμα δὲ τῶν Ἐθνικῶν Ἰδεωδῶν. Ἐν δ' ὀρθῶς ἐλέχθη ποῦ ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἀποτελεῖ ἴδιον βασίλειον, ἐν ᾧ κηρύσσεται ἡ ἐλευθερία καὶ προάγεται ὁ καθόλου πολιτισμός, τοῦτο ἐπεβεβαιώθη πλήρως διὰ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, διότι ὄντως καὶ αὐταὶ αἱ πείσεις καὶ τῶν μεγάλων ἔτι, ἀλλ' ἀδίκων αὐτοκρατοριῶν ὀρθῶς οὐδ' ἐλήφθησαν κἄν ὑπὸ ὄψει ὑπ' αὐτῆς.

Ἄλλὰ καὶ ἤδη μετὰ τὸν τοσοῦτον καταστρεπτικὸν πόλεμον, τὴν Κατοχὴν καὶ τὰ δεινὰ τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, ἐπανερχομένη αὕτη καὶ πάλιν εἰς τὰς εἰρηνικὰς αὐτῆς ἀσχολίας ἀναμφιβόλως οὐ μικρὸν καὶ πάλιν κέκληται νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργον. Πολλαπλασιάζουσα τὰς προσπάθειάς της θέλει ἀσφαλῶς ἀναδειχθῆ κατὰ τὴν ἀρχομένην ἤδη τρίτην δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἀνταξία καὶ πάλιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ, ἐκπολιτιστικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ αὐτῆς σκοποῦ, ἀγωνιζομένη εὐγενῶς καὶ αὕτη ἐν τῷ κοινῷ στίβῳ τῆς καλλιέργειας τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων πρὸς ἔρευναν τῆς ἀληθείας.

Ἀναμφιβόλως δ' ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς τούτῳ ἐπίκουρος θέλει προσέλθει καὶ ἡ περαιτέρω συγκέντρωσις ἐν αὐτῇ ἅμα μὲν τῶν Ἑλλήνων κορυφαίων τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης, ἅμα δὲ τῶν μεγαλοφυῶν πνευμάτων ἐκ τῶν λαμπρυνόντων τὸ τῆς ἐπιστήμης στερέωμα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, πρὸς πλήρωσιν τῶν ὑπαρχόντων κενῶν.

Περαιτέρω φρονῶ ὅτι μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἀσχολιῶν τῆς Ἀκαδημίας ὀφείλει κατὰ τὴν ἀρχομένην μεταπολεμικὴν περίοδον νὰ καταλεχθῇ καὶ ἡ μελέτη καὶ συζήτησις τῶν μεγάλων ζητημάτων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Κοινωνίας, ἅτινα ὡς ἐκ τῶν ἀντιξίων περιστάσεων δὲν ἀπησχόλησαν ταύτην ὡς ἔδει. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ Κράτος οὐχὶ σπανίως ἀνηρέχθη πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν διὰ ζητήματα κυρίως ἐθνικῆς σημασίας, ἐφ' ὧν ἐξίτηι τὴν ἔγκυρον αὐτῆς γνώμην, καὶ ὅτι ἀναμφισβητήτως ὁμοία ἀναδρομὴ εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι συγχροτέρη, ἢ μὴ ἀναπόφευκτος· ἀλλ' ἐν τούτοις αὕτη, συμφώνως ἄλλως πρὸς θεμελιώδεις θεσμούς, οὐ μόνον προκαλουμένη, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ὀφείλει νὰ ἀσχολῆται ἐπὶ ζητημάτων καὶ θεμάτων ἐνδιαφερόντων τὸ Κράτος καὶ τὸ Ἔθνος, κατόπιν δ' ἐμβριθοῦς μελέτης καὶ λεπτομεροῦς συζητήσεως τῶν καθέκαστα νὰ εἰσηγῆται ταῦτα ὅπου δεῖ, παρισταμένη οὕτω πολῦτιμος σύμβουλος καὶ συναγωγὸς εἰς τὸ ἀνορθωτικὸν ἔργον τῆ Βουλῆς, τῆ Γερουσίας ἢ ταῖς διαφοροῖς Ἀρχαῖς. Ὡς γνωστὸν ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ συζητοῦνται ὁμοία ζητήματα, αἱ δὲ Κυβερνήσεις καὶ αἱ ὑπηρεσίαι ἀπὸ τῶν

πορισμάτων τούτων τῆς λεπτομεροῦς ἐρεύνης, οὐ μικρὰν ἀρωγὴν ἀρύνονται ἐν τῇ τελικῇ διαχειρίσει καὶ τῇ ἐπωφελεῖ τούτων ἐφαρμογῇ.

Ἰδιαίτατα δὲ νῦν παρ' ἡμῖν ὁπότε ὁ πόλεμος, ἡ δουλεία καὶ ὁ ἐμφύλιος σπαραγμὸς μετὰ τῆς ἀνηκούστου ἀνατρεπτικῆς βίας, συνεκλόνησαν ἀπὸ βάθρων καὶ ριζῶν τὸ Ἐθνικόν, τὸ Πολιτικόν καὶ τὸ Οἰκονομικὸν οἰκοδόμημα, ἡ Ἀκαδημία ἔχει τὴν ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν νὰ προθυμοποιηθῇ, πρωτοπόρος αὕτη, νὰ προσφέρῃ τὴν πολύτιμον ἀρωγὴν τῆς, ὑποδεικνύουσα ἐκάστοτε τὴν ἀρμόζουσαν λύσιν, θέτουσα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῆς δυνάμεις διὰ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἐπιλέκτων εἰδικῶν ἀνδρῶν.

Κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμήν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ, πόσον σπουδαία καὶ εὐεργετικὴ θὰ εἶναι ἡ συμβολὴ ταύτης εἰς τὸ μέγα καὶ δυσχερὲς ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν πάντων παρ' ἡμῖν. Οἱ εἰδικοί συνάδελφοι περὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ τὴν παιδαγωγικὴν, τὰς πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἐπιστήμας, τὰς θεικὰς ἐπιστήμας, τὴν γεωπονίαν, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν μηχανικὴν, τὴν ὑγιεινὴν, τὴν καλλιτεχνίαν κ.λ.π. ὡς ἐργασθῶσι συντόμως, καλούμενοι εἰς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Ἡ Τάξις ἰδίᾳ τῶν ἠθικῶν Ἐπιστημῶν ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ μᾶλλον ἐπεῖγον καὶ μεγίστης σημασίας ἔργον ὑποδεικνύουσα τὰ μέσα καὶ μέτρα, ἅμα μὲν πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἅμα δὲ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκδηλωθείσης ροπῆς πρὸς κατάνυξιν τῶν ἀπὸ τῆς πρώτης καταβολῆς τῆς Ἑλλάδος ἐμφύτων εὐγενῶν ἰδανικῶν.

Ἐπὶ τούτοις μέγιστον ἔργον ἔχουσι νὰ ἐπιτελέσωσι καὶ αἱ τάξεις τῆς Ἀκαδημίας, ὡς λεπτομερέστατα θεσπίζει τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ ἐπεξηγοῦσι τὰ ἄρθρα 8 καὶ 15 τοῦ Κανονισμοῦ, ὧν ἡ ἀκριβὴς ἐφαρμογὴ καὶ τήρησις τὰ μέγιστα θέλει προαγάγει τὸν ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας σκοπόν. Ἡ ἐν αὐταῖς ὑπὸ τῶν θεσμῶν ἐπιβαλλομένη προεργασία ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐνδιαφερόντων τὴν Ἀκαδημίαν θεμάτων καὶ ἡ συσσωμάτωσις τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν αὐτῶν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν ἐν τῇ Συγκλήτῳ καὶ τῇ Ἀκαδημίᾳ, μεγάλως θέλουσι συμβάλλει εἰς ἐμφύχωσιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ὅλου τῆς Ἀκαδημίας ἔργον.

Βεβαίως παραπλεύρως ἢ ἀπὸ πολλοῦ ἀρξαμένη ποικίλη λίαν πολύτιμος ἀσχολία τῆς Ἀκαδημίας διὰ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ, τῶν διαφόρων Ἀρχείων, τοῦ Λεξικοῦ τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων, τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης κ.λ.π., ἐντεινομένη καὶ αὕτη εἰς ρυθμὸν καὶ βαθμὸν, ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ὡσάυτως μέγα ἔργον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν αὐτῶν. Ἐπὶ τούτοις ἢ ἴδρυσις τοῦ Ὑδροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου μετὰ τοῦ Ταμείου Ἐρευνῶν τοῦ ἀειμνήστου συναδέλφου Μιχαήλ Κατσαρᾶ, δύνανται πλεῖστα ἐπίσης νὰ ἀποδώσωσι πρὸς ἐμφύχωσιν καὶ προαγωγὴν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ἐν τῇ Χώρα ἡμῶν φυσικῶν πόρων.

Ἄλλ' ἀναμφιβόλως καὶ ἄλλα θέματα θὰ ἠδύναντο νὰ ἀπασχολήσωσι τὴν Ἀκαδημίαν. Ἄς μοι ἐπιτραπῆ νῦν νὰ ὑπομνήσω τινά, ἅτινα εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προτείνω καὶ ἐγὼ προσωπικῶς μετ' ἄλλων συναδέλφων. Οὕτω πρωταρχικῆς σημασίας θεωρῶ τὴν περισυλλογὴν καὶ ἔκδοσιν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων συγγραφέων, τῶν ἀποκειμένων ἀνεκδότων ἔτι εἰς τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνήκει εἰς ἐλληνικὰς χεῖρας, δύναται δὲ νὰ ἐπιτελεσθῆ δι' ἀποστολῆς, ὅπότεν τὰ ὑλικά μέσα ἀνευρεθῶσι, τῶν εἰδικῶν καὶ ἐμπείρων ἐπιστημόνων ἀνὰ τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας, ἵνα μετ' ἐμβριθῆ μελέτην τῶν κωδίκων λίαν ἐπισταμένως καὶ ἀκριβῶς τοῦτο ἐπιτελεσθῆ.

Εἰς τὴν πρωτοβουλίαν ταύτης προσέτι ἀνήκει καὶ ἡ προεργασία πρὸς ἴδρυσιν Ἰνστιτούτου Ἀνατολικῶν σπουδῶν ἐν αὐτῇ τῇ Ἀκαδημίᾳ ἢ ἐκτὸς αὐτῆς, τοῦ τόσῳ ἄλλωστε συναφοῦς πρὸς τὰς Ἑλληνικάς. Ἡ μετάφρασις ἔργων ἐλληνικῶν ὑπολειφθέντων μόνον ἐν ταῖς γλώσσαις ἐκείναις καὶ ἡ χρησιμοποίησις πλείστων ἄλλων πηγῶν καὶ χρησίμων στοιχείων θὰ ἱκανοποιήσῃ μεγάλως τὴν τε ἐλληνικὴν ἐπιστήμην καὶ τῆς Ἀκαδημίας τὴν πρωτοβουλίαν. Σχετικὸν πρὸς ταύτην εἶναι καὶ τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου κ. Κ. Ἀμάντου Ἀρχεῖον τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, οὔτινος ἢ ἴδρυσις καὶ ἡ ταχεῖα ἔναρξις τῆς λειτουργίας ἀπομένει ἐπιτακτικὸν καθήκον τῆς Ἀκαδημίας.

Περαιτέρω ὑπομνήσκω καὶ ἄλλο τι: ἡ Ἑλλὰς ἔχει τὸν μικρότερον πλοῦτον σχεδίων τυπογραφικῶν στοιχείων. Ἐπιτροπὴ Ἀκαδημαϊκῶν, φιλολόγων, παπυρολόγων, καὶ καλλιτεχνῶν δύναται νὰ προεργασθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἄν εἰς ἄλλα μεγάλα κράτη, ἔχοντα πλοῦτον σχεδίων, ἐθιεωρήθη τοῦτο ἀναγκαῖον, παρ' ἡμῖν παρίσταται ἀπαραίτητον, μὴ χρῆζον ἄλλως τε οὐδεμιᾶς δαπάνης.

Τέλος νομίζω ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσω εἰσέτι τὴν πρότασιν τοῦ συναδέλφου κ. Θ. Βορέου περὶ χρησικοῦ λεξικοῦ τῆς γραφομένης γλώσσης, οὔτινος ἢ προπαρασκευὴ καὶ ἔκδοσις παρίσταται ὄντως ἀναγκαιοτάτη. Ἐπείγουσα ἐπίσης παρίσταται ἡ παρακολούθησις ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ μὴ εἰσέτι ἐπιτελεσθέντος ἔργου τοῦ ἀειμνήστου Ἀριστόφρονος περὶ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἀκαδημιῶν, οὔτινος ἢ σπουδαιότης ἀρκούντως ἔχει τονισθῆ παρ' ἡμῖν.

Διὰ τὴν ὅλην ρηθεῖσαν ἀσχολίαν, ἐπείγουσα ἐπίσης παρίσταται ἡ ἀπόδοσις τοῦ χώρου ἐν ᾧ εἶχε τοποθετηθῆ τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ἵνα δυνηθῆ νὰ ἐπεκταθῆ ἢ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρύματος καὶ καταστῆ εὐχερῆς ἢ χρησιμοποίησις τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων, ἅτινα νῦν ἐλλεῖπει χώρου παραμένουσι συσσωρευμένα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ἡ δ' ἐπιστημονικὴ ταξινόμησις τούτων εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιτελεσθῆ ὡς οἷόν τε συντόμως. Περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο θέλω ἀφιερῶσαι ὅλως ἰδιαίτερος τὴν ἡμετέραν προσοχὴν, ὡς καὶ περὶ τινὰ ἄλλα, ἥσσονος σημασίας, παραλειφθέντα ὅμως μέχρις

σήμερον (τῆς παραλαβῆς τῆς *casa d'Italia* καὶ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς, τῆς παραλαβῆς τοῦ τέως γερμανικοῦ κτηρίου «Φιλαδέλφεια», χάριν τῶν γραφείων τῆς Ἀκαδημίας, ὀρισμοῦ ἑορτῆς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων τοῦ Πλάτωνος, κανονισμοῦ τοῦ σήματος καὶ τῆς στολῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν κτλ.).

Εὐνόητον εἶναι ὅτι μέγα μέρος τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων ἐξαρχαῖα ἐξ ἡμῶν τῶν ιδίων, κυριώτατα δ' ὅμως ἐκ τῆς ἀναμενομένης γενναίας τοῦ Κράτους ἐπιχορηγήσεως, ἰδίᾳ δὲ νῦν ὁπότε ἡ Ἀκαδημία δι' ἀδίκου νόμου ἐστερήθη καὶ αὐτῆ τῶν κεφαλαίων αὐτῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τῶν γενναιοδώρων τέκνων τῆς Ἑλλάδος δωρηθέντων αὐτῆ. Μόνον διὰ γενναίας προικοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἔκδοσις τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐκδόσεων αὐτῆς, αἵτινες ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἔπαισαν ἐπὶ μεγάλη βλάβῃ τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας. Τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ στρέψῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἐξόχως ἐθνικόν, ἐπιστημονικόν, μορφωτικόν ἠθῶν καὶ ψυχῆς ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, χωρὶς παντάπασιν νὰ φειδωλευθῇ.

Ἄς μοι ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ ἐπαναλάβω, ὅσα ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει πρό τιων ἐτῶν ἀνέφερον ὁ πρόεδρος τῆς Βρετανικῆς Ἀκαδημίας κ. *Mackail* ἐν τῇ ἐτήσιᾳ αὐτοῦ ἐκθέσει. Οὗτος ἀναφερόμενος εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου «Κριταὶ» τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Κριταὶ α', 12. Ἰησ. Ναυῆ ιε', 19) ἐμνήσθη τοῦ ἐν αὐτῷ γεγονότος τῆς καταλήψεως τῆς Καριάθ-Σεφέρ, (ἦν οἱ μὲν ἐβδομήκοντα μεταφράζουσι εἰς «πόλιν τῶν Γραμμάτων» ἢ δὲ *Vulgata* εἰς *civitas litterarum*). Διὰ τὴν κατάληψιν ταύτης εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν νικητὴν ὁ Χάλεθ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γάμον, εἰς ἣν ἐδώρησε καὶ μέρος τῆς πόλεως τῶν γραμμάτων, ὁπότεν αὕτη κατελήφθη. Ἄλλ' ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐγόγγυζε καὶ ἔκραζε ζητοῦσα «λύτρωσιν ὕδατος» καθ' ὅτι καὶ ἀντάρκης ἐν γένει δὲν ἦτο ἡ δωρηθεῖσα πόλις τῶν γραμμάτων καὶ ξηρὸν ἦτο τὸ παραχωρηθὲν ἔδαφος· δι' ὃ ὁ πατὴρ αὐτῆς γενναιοδώρως ἐχορήγησε αὐτῇ, κατὰ τὴν Γραφήν, καὶ τὰς ἄνω πηγὰς («λύτρωσιν μετεώρων» *irriguum superius*) καὶ τὰς κάτω πηγὰς (λύτρωσιν ταπεινῶν, *irriguum inferius*). Καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Βρετανικῆς Ἀκαδημίας προσέθεσεν ὅτι ἤλπιζεν ὅτι οὐχὶ μάτην ἐπεζήτει καὶ οὗτος διὰ τὴν Βρετανικὴν Ἀκαδημίαν τὴν ἐκ τῶν ἄνω λύτρωσιν, δηλαδὴ ὡς ἐπεζήγει τὴν τοῦ Κράτους ἐπιχορήγησιν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῶν κάτω, ἦτοι τὴν διὰ δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων.

Καὶ ἡμεῖς φρονῶ ὅτι δὲν ἐλπίζομεν μάτην εἰς τὴν ταχεῖαν ἐκ τῶν ἄνω λύτρωσιν, ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὰς κάτω πηγὰς, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὗται οὐδέποτε θὰ λείψωσι. Γενναιοδώρα τέκνα τῆς Πατρίδος οὐδέποτε ἔπαισαν, οὐδὲ θὰ παύσωσι ποτε προσερχόμενα παντοιοτρόπως ἀρωγὰ διὰ κληροδοτημάτων καὶ δωρεῶν ἢ πρὸς ἀπονομὴν βραβείων καὶ ἐπάθλων πολλῶν μᾶλλον νῦν καὶ μέχρις οὔ ἡ Κυβέρνησις

εὐδοκίῃ καὶ ἀποδώσῃ τῇ Ἀκαδημίᾳ τοὺς διὰ τοῦ κακοῦ ἐκείνου νόμον ἐξανεμισθέντας πόρους αὐτῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἑθνους, τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ συνόλου.

Ἐξ ἀναλογισθῆναι αὐτῇ ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν οὐ μόνον ἐπὶ συναπτά εἴκοσιν ἔτη, ἀντιπαλαίονσα πρὸς μεγίστας δυσχερείας καὶ ἀντιξόους περιστάσεις προεκάλεσε παρ' ἡμῶν οὐ μικρὰν ἐπιστημονικὴν ἄμιλλαν ἀλλὰ καὶ ὅτι κατὰ τὰς δυσκόλους Ἑθνικὰς περιπετείας διετέλεσεν αὐτῇ τὸ λίκνον τῶν ἐθνικῶν ὀνείρων, ὧν τὴν πραγμάτωσιν ποικιλοτρόπως ἐνίσχυνεν. Ὁ δεινοπαθῶν λαὸς ὡς ἐξ ἐνστίκτου πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν πάντοτε κατέφρυνεν, ὡς καὶ νῦν διαρκῶς καταφεύγει, ζητῶν παρ' αὐτῆς ὄθησιν καὶ ζώην καὶ ὑποστήριξιν ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῶν Ἑθνικῶν αὐτοῦ ἀξιώσεων, ἀντιλαμβανόμενος ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν εἶναι πράγματι οὐ μόνον τὸ βάθρον τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκοίμητος φρουρὸς τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν παραδόσεων.

ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΟΣΕΔΡΩΝ ΜΕΛΩΝ

Συγκεντρῶσαντες τὴν κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Α.Α. ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν, ἐξελέγησαν πρόεδρα μέλη ἐν τῇ τάξει τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, οἱ κ. **Β. Κριμπᾶς** διὰ τὴν πρόεδρον ἔδραν τῶν ἐφηρμοσμένων θετικῶν ἐπιστημῶν, ὁ **Μ. Μητσόπουλος** διὰ τὴν ἔδραν τῶν φυσικοῖστορικῶν ἐπιστημῶν καὶ **Ἐμμ. Μανουσάκης** διὰ τὴν ἔδραν τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ.— Some new informations on Antony Pyropoulos as physician and on his small notice: «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» according the codex 877 of the Iberian Monastery on Mount Athos and the Cod. med. gr. 27 of the National library of Vienna, by Aristotle P. Kousis.

I have the honour to communicate to the Academy of Athens some new informations of several inedited manuscripts on Antony Pyropoulos, the celebrated greek physician of the 15th century.

Unter the name of Pyropoulos (Πυρόπουλος, Πειρόπουλος, Πηρόπουλος) we

* ΑΡ. Π. ΚΟΥΖΗ, Νέαι ἐπιστάσεις περὶ τοῦ Ἀντωνίου Πυροπούλου ὡς ἱατροῦ καὶ τοῦ «περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» βραχέος σημειώματος αὐτοῦ κατὰ τὸν 877 κώδικα τῆς ἐν Ἄθω μονῆς τῶν Ἰβήρων καὶ τὸν ἑλλην. ἱατρ. κώδικα 27 τῆς Ἑθνικῆς βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης.